

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre .... 4 forint.
Félévre .... 2 forint.
Negyed évre .... 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

HUBACSEK PÁL ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

Felhívás előfizetésre!

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy amennyiben eddig hátralékaikat ki nem egyenlítették, azt hováhamarabb eszközölni sziveskedjenek; lejárt előfizetéseiket pedig megújítani ne terheltesse, nehogy a lap elküldésében késedelem álljon be. Előfizetni lehet az év bármely havában.

Az előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Félévre 2 frt
Negyedévre 1 frt

és a szerkesztőséghez címzetten legcélszerűbben posta-utalvánnyal küldendők.

GŐZHAJÓZÁSUNK.

A mult hetekben állandó enyhe időjárás a Tisza jegét elenyésztette. A jégmentes Tisza egyrészt, — a majdnem járhatlan utak másrészt, a gőzhajó közlekedés megnyitát már a mult hó 2-ik felében lehetségessé, illetve szükségessé tették.

Közlekedik tehát a gőzhajó, meg is áll Mindszentben, mint más években, ámde ügynökségünk máig sincs.

Vajjon ki az oka ennek? A község, a gőzhajózási társulat intéző körei, a kiküldve volt bizottság? Mi azt hisszük, egy-egy kicsit mind a három.

Vegyük őket sorba. Nézzük, minek oka egyik, minek a másik és harmadik, mit kellene valamennyinek szem előtt tartani és mit kellene tenni?

A község, mint erkölcsi testület, ha jól tudjuk, régi időkben kiküldött egy bizottságot azzal, hogy tegye magát érintkezésbe a gőzhajózási társulat intéző köreivel és állítsák vissza az ügynökséget.

A bizottság volt is Szegeden, előadta kérelmét, a kérelem figyelembe vétele megígértetett, de már az időben jeleztetett, hogy a községnek anyagi áldozatot kell hozni a kikötő hajót és hidat, vagy önköltségén felállítani, vagy felállítja azt a társulat, de annak ára kárpótlásul bizonyos díjak lettek volna szedendők.

A bizottság, hogy referált-e, nem-e? Bizton nem tudjuk, de úgy hisszük, hogy javasolta a méltányosságot a képviselő testületnek. Azután az ügy elaludt. A Mindszent hozott ugyan már ugyancsak fenti címmel egy cikket és aligha nem annak kifolyásaként megindult a mozgalom, folytak már a mult hónapban a tárgyalások; de eredményre nem vezettek, és, a mint értesülünk, aligha vezetnek.

A társaság megbizottjai Mindszentben voltak február 2-ik felében s előadták, hogy ügynökség csak úgy létesülhet, hahogy kikötőhid és hajót a község szerez be és tart fön. A község még ugyan nem határozott,

de a gőzhajózási társulat már határozott, kimondván, hogy ügynököt állít ugyan, de annak fizetést nem ad, hanem az illető honorariuma legyen a személy- és teherszállítványok után fizetendő vitelbérek 3%-ka, a zsákos gabona viteldíjának 2% szátólija.

Azt, hogy a község hozzájáruljon a kikötő-hajó és hid építéséhez, méltányosnak látjuk, sőt szükség esetén építse azokat maga a község, de hogy ily áldozat meghozatala mellett, a gőzhajó társulat meg ne rendszerítsen egy tisztességes fizetéssel ellátott ügynökséget, az már absurdum, megmagyarázhatlan szükkeblúségre valló körülmény. Mert vagy nagy a forgalom és akkor az ügynökség felállítása a társulatra csakis haszonnal jár, vagy csekély a forgalom, akkor megbízható egyént a társulat a csekély jutalékért nem kap!

Másrészt nem mondja ki a társulat azt sem, hogy a 3, illetve 2%-tól ki fizeti meg, a társulat-e, avagy a fél?! Ha a társulat fizeti azt a rendes díjak fentartásával, s ily föltétel mellett használható, megbízható egyént nyerhet meg az ügynek, nincs és nem lehet ellene kifogásunk, de ha e fizetést képező százalékokat a helyi forgalom fizetné, akkor köszönjük a szivességet! Elvégre vegyük úgy a dolgot, amint van, nekünk jogunk is van követelni, hogy a szabadalmazott gőzhajózási társulat egy nagy községet kellően méltasson, annak felvirágzásához kárja nélkül hozzájáruljon; mert hiszen mi számot tevő tényezők vagyunk e vidéken, hiszen Mindszentnek rendezett viszonyok közötti forgalma jóval fölülhaladja a Szentesen tul Szolnokig terjedő egész vidék összes állomásainak forgalmát és így, a mi ott lehet és engedélyezett, az nálunk lehetetlen és keresztül nem vihető nem volna!

Mi azt hisszük: szavazza meg a község a kikötő-hajó és hid felállításának és fentartásának költségeit, kösse ki azonban, hogy viszont a gőzhajózási társulat rendszerítsen egy ügynöki állomást és engedélyezze, mikép a kikötő-hid és hajó felállításának és fentartásának költségei olyképp fedeztessenek, hogy személyenkint 3 kr., métermázsánként 1 kr. szedessék az ő közegei által a község javára elszámolás és felelősség terhe mellett.

A községnek e propositiókat kellett volna már rég tenni, a társulatnak saját jól felfogott érdekében ezt régen elfogadni, a bizottságnak pedig megbízatásában eljárni még akkor is, hahogy ezáltal a közpénztárra kiadások nehezdedtek és egy némelyik

új községi atya elmondotta volna is, hogy minden alkalomból csak költség és költség okoztatik a bizottsági eljárásból.

Az idő, midőn kérelmeket írásosan végeztek el, rég elmúlt, ki bármit akar, azt indokolt kérvényben előadhatja ugyan, de esetleges kellő felvilágosításokat mai napság csakis kiküldöttnek adnak elő szóval. — Gyorsan, erélyesen járjunk el és még nem késő, — lehet még ez évben is olcsó és kényelmes szállítási eszközünk, gőzhajózásunk!

A tavaszi vetésről.

Talán nem lesz érdektelen a tavaszi vetésekről — a küszöbön levő vetési időszak alkalmával — elmélkedni.

Oly hálás thema ez, melyről köteteket lehetne írni anélkül, hogy abban felesleges lenne valami. — Megkísértjük azzal röviden foglalkozni, de mégis úgy, hogy tanulságos legyen.

A gazda tavaszi munkáinak legelsője a tavaszi vetés. — Hogy ez tökéletesen végeztesse, szükséges:

- a talaj elkészítése vető alá,
- a mag elvetése,
- a mag betakarása,
- a tavaszi vetés hengerezése.

A.) E lapok hasábjain említettük, hogy miy előny a gazdára, ha tavaszi vetéseinek földjeit már ősszel felszánthatja. Ha ez megtörtént, úgy tavasszal más teendője alig marad, mint a mag elvetése.

Sokan nem akarják elismerni még ma sem, hogy az őszi szántás jótétemény a vetendő magnak s azt egyszerűen ugar szántásnak vévén, vető alá ujszántást ajánlanak. — Ezek ellenében mi határozottan mondhatjuk, hogy az őszi szántást tavasszal újra szántani még akkor sem szabad, ha megvan tippadva. Akkor pedig, mikor a fagy által megérlelve, megglazulva van, határozottan bűn. Első esetben a tippadt szántásra elszórt magot extirpátorral, vagy a Benkő-féle magtakaróval hozzuk a föld alá. A második esetben a borona elégséges arra.

Ha ősszel szántottunk tavaszi vetésünk alá, a munkát idő nyitával azonnal megkezdhetjük s vetőmagunkat a legfelső, a legjobban megérlelt föld fogja takarni. — Hogy e fagy által megérlelt, növényi tápanyagokban gazdag réteg, a magból kikelt gyenge növényre jótékony hatása s annak gyors fejlődését eszközli: ki vonná kétségbe.

Ha elmulasztottuk tavaszi vetéseink földjét ősszel felszántani, úgy azt természetesen tavasszal kell eszközölnünk. Ez esetben várjunk a szántással addig, míg a föld tökéletesen megszikkadt. Szükséges, hogy a tavasszal vető alá szántott föld porhanyó legyen s a mag betakarására alkalmas.

B.) A mag elvetése történhetik géppel, vagy kézzel, jobban mondva sorban vagy szórva. A sorvetés géppel, a szórva vetés géppel és kézzel eszközölhető,

Mikor a tavaszi vetésekről általában beszélünk, nem lehet cikkünk feladata a vetési módok előnyeit és hátrányait egyenként tárgyalni, de annyit mégis szabad legyen mondanunk, hogy a gépvetés, tökéletessége miatt, oly tért foglalt, hogy a kis gazda sem lehet az iránt közönyös. Belátjuk, hogy igaza van a kis gazdának akkor, mikor azt mondja: „nehány hold vetése miatt nem hevertethet a gépben nagy tőkét.” De ne feledjék kis gazdáink, hogy a társulásban van az erő! — Valjon a nagyobbára meddő munkára kárhozott gazdasági egyesületek e téren nem tudnának-e eredményeket felmutatni?

Fő dolog, ha már kézzel vet a kis gazda, az legyen, hogy a mag egyenletesen szórassék a földre.

Tavasszal sűrűn vetni nem szabad, mert a sűrű vetés növényei egymást nyomják el, rosszul fejlődnek és silány magot adnak.

Egy régi közmondás jut eszünkbe a vetés sűrűségére vonatkozólag: „ki őszzel ritkán, — tavasszal sűrűn vet, szt.-Mihálykor táncolhat az üres magtárban.”

A mag elvetésénél még csak e kérdésre feleljünk: mikor kezdjük a vetést és mily sorrendben?

Általánosságban e kérdésre ismét egy közmondással feleljünk: „buzát porba, zabot sárba”, vagyis lehetőleg korán.

Vessünk akkor, ha az időjárás s a föld állapota megengedi, és pedig, először tavasz-buzát, utána tavasz-rozsot, zabot, búkőnyt, árpat stb.

C.) A mag betakarása. — Sorvető gépnél e munkát maga a gép végezi, legfeljebb annak hiányait kiigazítjuk tövis-boronával. A szórva vető gép munkája és kézzel vetésnél azonban e munkát fogas-boronával végezzük.

A jó fogasolás sokkal fontosabb munka, mint nálunk sokan képzelik. Feladata nemcsak a magot földdel kellően betakarni, hanem a földet eléggé szétmorzsolni és mindenütt kiegyenlíteni. A sima felületű talaj sokkal egyenlőbben tartja a meleget, az

esőt nem nyeli el oly mohón s a tartós szárazság káros behatásának nincs annyira kitéve, mint a csak durván boronált és a kiálló göröngyök által nyitva tartott talaj. Ajánljuk azért gazdatársainknak, hogy a boronálást egyszer elvégezvén, azt másodszor is ismételjék és pedig az elsővel keresztben. Így a magot is tökéletesebben takarják s a porhanyitást is jobban végezik.

D.) A vetés hengerezése a tavasziaknál — a mi éghajlatunk alatt — mindig szükséges, és pedig hengerezzük meg tavaszi vetéseinket — az árpat kivéve — mindjárt a vetés és boronálás után. Az árpat azonban csak kelése után hengerezzük. A hengerezés által sima felületet nyerünk s a földet is megtömjük egy kissé. Hogy mik a sima felület előnyei, már fönnebb elmondottuk. A föld megtömésének előnye pedig abban áll, hogy a lég behatása akadályoztatik s így a nedvesség a levegővel érintkezéssel nem pazarolatik.

Ezek azon dolgok, melyekre gazdatársaink figyelmét felhívni akartuk a tavaszi vetések kezdetén.

A szorgalmas és jó munka meghozza gyümölcsét, — míg a rossz munka megboszulja magát.

A tavasz mindig új reményeket fakaszt; kívánjuk, hogy szorgalmunkon nem mulván, e remények teljesedjenek.

Csongrád megye köztisztasági szabályrendelete.

1. §. A ház belső és külső részeinek, úgy a ház előtti járdának tisztán tartása a háztulajdonost, — a hol pedig ez nem lakik, — ha a felek szerződésileg másként nem intézkednek, a bérlőket terheli.

Ez, illetve ezek kötelesek a ház söpredékeinek a ház lakói által teendő kihordatását ellenőrizni, az árnyékszék fertőtlenítését, midőn a hatóság által megrendeltetik. — eszközöltetni.

A járdáról a havat és sarat eltávolítani, a síkamlós és csuszós járdát homokkal, fűrészporrall, vagy hamuval behinteni s ezen hintő anyagokat

lik. Bájos termete elmerül a ruganyos karszékben, szeme merően néz a szikrázó tűzbe. — Ábrándozik.

Apja javakban szegény, de leányokban gazdag falusi báró. Jövedelmei nagyon szerények s így Róza csak a nagybácsi kegye és bőkezűsége folytán vehetett részt a nagyvárosi életben. Hálás is ezért! De utóvégre iszaz ő szive, leány sziv volt. Fájt neki, hogy az utolsó farsangi bálon nem lehet jelen. Pedig jól mulatott volna Halmayval, ki oly kitűnő táncos és társalgó. Önkénytelenül nagyot sóhajt; ekkor ijedten fölkapja keblére csüszesztett fejecskejét és érezé, vajjon nem halotta-e valaki?

A tűz már alig pislog a kandallóban, de Róza nagyon világosan lát. A fényes táncteremben képzeletét, Halmayval táncol. Végig repülnek a termen, mintha szárnyok volna. Halmay megragadja piciny kezét, mely nyárfalevélként rezeg amazában, szeméi keresik az övét s annyira édes szavakat sugdos fülébe. Nem mer a szerelmi vallomásra felelni, pedig szereti őt.

A tűz föllobog még egyszer s Róza a valóra ébred. Édes ábránd... édes álom... kár, hogy csak szappanbuborék. Keserűség tölti el egész valóját. Jobb is, hogy nem ment bábra, Halmay ugyanis Ilkát szereti; kimondhatatlan kin lett volna otléte.

A szerető sziv érzi ösztönszerűleg, hogy viszontszeretetik. De különös természete, hogy kételkedik és kinozza önmagát. Ott lát rémeket, ahol nincsenek; mindent félremagyaráz. A legkisebb mosoly, a legkönyösebb pillantás elég arra, hogy a féltékenységek mérge marja a szivet. A szerető sziv keresi a kinokat. Miért? Hogy a csalódást annál könnyebben elviselhesse? Dehogy! — Hát miért? Kérdezd meg bájos olvasónóm szivedet, talán válaszol e kérdésre.

annak idején eltávolítani, nyáron a járdákat, — száraz időben naponként legalább egyszer, felsöpreni, reggel és este fellocsoltatni, egyáltalában mindazokat teljesíteni, melyek a közegészség és a köztisztaság érdekében szükségesek.

2. §. Az egyes lakrészeknek teljesen tisztántartása, különösen a házi szemét és konyha hulladékoknak az udvarban e célra kijelölt helyen való összegyűjtése és havonként a hatóság által meghatározott helyre kitakarítása, az illető háztulajdonosnak vagy bérlőnek kötelessége.

3. §. Az utcák, közterek és átjárók tisztántartása a hatóságot terheli, az utca söpredékek kihordatása ugyanannak kötelessége.

4. §. A város, vagy község belterületén levő házak vagy beltelkek tulajdonosai, illetve bérlői, az iparüzletükkel járó és felbomlásnak kitett hulladékokat hetenkint, — az építkezésnél összegyűjtött törmelékeket és trágyát pedig havonként a város vagy községen kívül e célra kijelölt helyre kitakarítási kötelesek. A nagyban vágott lúd, más szárnyas állatok és háznál vágott sertések, bárányok hulladékait az illetők naponként kihordatni kötelesek. A vendéglőkben gyűlemlő trágya pedig hetenkint kihordandó.

5. §. Bármely szemét, söpredék, hulladék, vagy állati hullának az utcára, közterre lerakása, kidobása, azoknak magán, vagy nyilvános csatornába hanyása, továbbá takarítás és maktáraknak az utcára nyíló ajtai közelében rostálás alkalmával a porladékoknak az utcára való hullatása, az eső vizén kívül mocskos viz, vagy bármely folyadéknek még magán csatornából és az udvarból az utcára kiöntése vagy kieresztése tiltatnak.

6. §. Az utcán, vagy arra rendelt helyeken kívül vizelni, vagy mocskolni tilos.

7. §. Árnyékszék és pecegődrök, valamint csatornák tisztítása, a rendkívüli eseteket kivéve, csak éjjeli 10 órától reggeli 5 óráig engedtetik meg. Az ürülékeket más, mint e célra a hatóság által kijelölt helyre hordani, tilos, kivéve, hol azok trágyául használtatnak.

8. §. Ha az árucikkek vagy termények felrakásánál valamely utca, vagy tér bemocskolása nem mellőzhető, tartozik az illető fél a bemocskolt térséget naponként megtisztítani és a szemetet saját költségén az arra kijelölt helyre eltávolíttatni.

Éles csengetyűhang szakítá meg a csendet.

Róza fölugrott a karszékéből s odasiétt az ajtóhoz, meg nem fontolva, mily baj érheti ily késő órában, mintán egyedül van otthon. Ábrándja uralkodott még rajta, hogy ugyszólván eszméletlen kívül nyitá föl az ajtót.

Amint az előszoba sötétjén átszűrte magát a lépcsőház lámpájának fénye és a megérkezett alakját körülsugározta, — Róza kezét pihegő keblére szoritva, halk sikoltással visszahökent.

Előtte állt ábrándjának élő képmása, báli ruhában.

— Jó estét, Róza nagysám! Ah, de különösen néz rám. Nem vagyok a kommunismus barátja s nem jöttem elveit foganosítani az éj csendjében! — mondá pajzán nevetéssel Halmay.

— Az Istenért! mit keres most itt? miért hagyta el a bált? — rebegett az örvendő és minden tagjában remegő lányka, ki egy lépést tön előre.

— Mi keresetem van itt, azt kifejttem, mihelyt nagysád megengedi. Gyászhirot kaptam... De nem értem, mily okból akar kegyed magának náthát szerezni ebben a könnyű ruhában! Bennt sokkal kényelmesebben lehet beszélgetni.

Róza pirulva nézett ruhájára s rémülettel vevé észre, hogy pongyolában áll Halmay előtt. Zavara folyton növekedett.

— Menjünk! — sürgeté Halmay.

— De mit gondol, Halmay ur! A késő óra... az illem...

— Eh, gondolok is az ugynevezett illemmel, nem vagyunk tulszigoru nénikék bíráló szeme előtt, kik az öregek álláspontjából itélik meg a fiatalokat. Kedves Róza! — oly lágyan, oly szeretetreméltóan

TÁRCZA.

RÓZA.

— Egy levél Carneval herceg naplójából. —

Róza bárókisasszony öltözészbójában ül, bábra készül. De új báli ruháját csak nem hozza a varrónő. Mindig türelmetlenebb lesz, apró lába kikandikál ruhájának fodraiból s boszusan belemélyed a puha, vastag szőnyegbe. Unoka nővére Ilka guanyolva vigasztalja, kinek büszke termetét már körülfolylja a pompás báli toilette.

Eközben a szobalány egy csokor rózsát hoz: Halmay ur küldi. Ilka minden tétovázás nélkül, csillogó szemekkel lefoglalja a maga részére a szagos bökököt. Rózsára nem is gondol. Szép volt, de tudta is, hogy az. Szánakozólag tekint kétségbeesett unokanővére, ki égő arcát zsebkendőjébe rejti. Meg volt arról győződve, hogy ő hódította meg az elegáns és a mellett igen kedves Halmayt. Fehéjázólag gondolta magában, ha ő róla van szó Róza, tekintetbe sem jöhet; eltörpül mellette.

Az óramutató kérelhetetlen szobatoszággal tovaladt az óralapon. A ruha még mindig késik. A nagybácsi, az irodafőnök, szokott zsémbességével türelmetlenkedik végtelentül. Ő már nem vár tovább egy percig sem.

A vezényszó: „menjünk” elhangzik s a család indul.

A szegény lányka egyedül marad. Fölötti házi pongyoláját s oda ül a kandalló mellé. A tűz sajátos fényt hint a szőke fűrtökkel koszoruzott kerek arcra, melyből két gyémánttűz bogárszem tündök-

Utcán, vagy köztéren bármely állatot levágni, vagy szárnyast ölni tiltatik.

Vége köv.

Érdekes adatok.

Mint minden évben, úgy az 1886. évre is összeírattak a járás területén levő fogatok, járművek és igavonó állatok.

Van pedig az egész tiszántuli járásban

A.) Járművek:

Személyszállító 1 fogatu kocsik	15
" " 2 " " "	61
Teherszállító 1 " " "	19
" " 2 " " "	1495
Összesen	1600
Szekér	424

Összesen van tehát 2024 jármű.

Mindszinten találtak 21 kétfogatu személyszállító, 694 kétfogatu teherszállító kocsit és 48 szekert, összesen 763, azaz az egész járás összes járműveinek több mint 1/3-ada Mindszinten van.

B.) Lóállomány:

Az egész járásban összeíratott

Mén	254
Herélt	1294
Kanca	2352
Összesen	3900 db.

Ezen állományból:

1 éven aluli	504
2 " " "	521
3 " " "	378
Összesen	1403 = 1403

darab, mely összeg levonván a 3900 darabból, 2497 ló használtatik.

Mindszinten van:

Mén	17
Herélt	569
Kanca	797
Összesen	1373 ló,

mely összeget, habogy az egész 3900 darabhoz viszonyítjuk, ismét azt tapasztaljuk, hogy Mindszinten lóállománya egymaga az egész járás lovainak 1/3-ad részénél jóval nagyobb.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az egész járásban 80337 cat. hold föld van, ha továbbá számadásukat

ejtette ki e bizalmas szavakat — hallgasson meg. Öntől függ életem túde.

— Jöjjön hát!

ZRINYI, A KÖLTŐ HALÁLA.

— Pályadíjjal koszorúzott történelmi beszély. —

(Folytatás.)

Pár óra múlva a nagy palotában együtt találjuk a hatalmas vendégkoszorút, mely nem virágokból, de erős tölgyekből van szöve. Itt vannak a győzők... Harsog a győzelmi dal, ... zug a zene, ... járja a serleg, ... csöngnek a kardok.

A nemzet disze, virága van itt jelen, s köztük van Edvárd is, ki, a bán szerint, most erre méltó, mert Csallóköznél vitézül viselte magát, a többiek gyanuja is oszlik, kedvelik már, csak Péter, a bán öcsöce, nem tud vele megbarátkozni.

Künn fényes a vár, benn fényes a kedv, — igazán magyaros vitézi mulatság megy ott.

Edvárd illet még nem látott, ily magas kedve sem volt talán soha.

— A csallóközi győzőért! Kiáltja Zrinyi Péter, magasra emelvén serlegét.

— Éljen a bán! zug az egész.

— A csallóközi győzőkért! Kiáltja egyszerre, mintegy helyreigazitól, mind a két Zrinyi.

— Éljenek a Zrinyiek! dörgi az egész.

Csend lesz, konganak és ürtülnek a serlegek.

— De már kedves öcsém, szól lassan fölemelkedve az ősz Honfi, ha az első szót elvetted az öregebbtől, — a második tán az övé lehet; tartsa meg az Isten s adjon a hazának számos olyan vitézt, mint a károlyvárosi győző.*)

*) Zrinyi Péter ugyanazon hó 11-én, közel Károlyváros-

olykép állítjuk össze, hogy az összes jószágot a föld megművelésnél alkalmazottnak vesszük, úgy tekintettel arra, hogy egy lóigánál három lovat vesszünk, a szántásnál 832 lóiga lehet alkalmazva.

Ha irányadóul vesszük, hogy a járásban 424 szekert találtak és valószínű, hogy minden szekert után 4 ökör vétetik, mint igavonó, számba, úgy 1256 iga áll a szántás-vetésnél a járás rendelkezésére. Az 1256 iga a 80,337 cat. hold föld arányában elosztván, több, mint 63 cat. hold föld szántás esik 1—1 iga-ra, mi rendkívül sok.

Igaz, hogy a 80,000 cat. hold föld nem mind szántóföld, de igaz az is, hogy azon arányban, melyben a föld nem munkáltatik, a jószág sem használtatik mind a szántáshoz, de meg roppant sok föld van, mely nem egyszer, hanem kétszer, helylyelközzel háromszor is szántatik.

Különböleg alkalmilag visszatérünk e tárgyra.

V.

Helyi és vegyes hírek.

— **Közgyűlések.** A községi képviselő testület március havi rendes közgyűlését (a község tanács termében) folyó hó 7-én, azaz vasárnap délelőtt tartja meg. Mint tudjuk, több érdekes tárgy fölött fog határozat hozatni, azért fölhevítjük úgy a képviselő urak, mint a közügyek iránt érdeklődők figyelmét e körülményre.

— **Ugyancsak 7-én d. u. 2 órakor tartja meg a takarékpénztár is közgyűlését saját helyiségében, mely körülményt a részvényesek tudomására hozzuk.**

— **Gőzhajó közlekedés.** Közeledik a tavasz és ezzel megnyílt ismét a gőzhajó közlekedés is, bár még rendszeresített ügynöki állomásunk nincs, a személyforgalom és a fennálló szabályok értelmében áruforgalom lehetséges, mivel a hajó kiáll. A menetrend egyelőre: Szegedről Szolnok felé vasárnap és szerdán reggel 5 órakor indul a hajó és így 8—9 óra között érkezik itt meg, újat Szentest felé folytatja. — Szentestől Szegedre kedden és pénteken reggel 10 óra előtt nem indul és így 11—12 órakor érkezik ide a hajó. Lapunk más helyén különben bővebben tárgyaljuk gőzhajózási ügyünket.

— **Hódmezővásárhely város kapitányi hivatala ártirt községünk előljáróságához és közhírré**

Az öreg mosolyog, a többiek: Ugy van, éljen a károlyvárosi győző, éljen Zrinyi Péter, éljen!

— Nem megmondtam, urambátyám, — mond a bán, — hogy „ez fogja rettegetni Bosniát és Hercegovinát?”

— Igaz, éljen!...

A bán egyszerre elkomolyodik s komoly tekiütetét körüljártatja a jelenlévőkön; vajjon mit jelent ez? mit akar a bán? a tekintet hatalmas elnémitja a zajt, minden szem reá van függesztve, ... s egy mosoly villan át haragos vonásain, mint a hajnali felhőn az első napsugár, — feláll, felemeli serlegét, érik már a bán, s az edzett hazafiak, mint a gyermekek a rosszul tett jótett után elpirulnak, midőn a bán szólni kezd:

„De a győzők a hazáért küzdöttek és győztek. Első volt ott, hát itt nem első a haza? Éljen a haza s a hazáért éljenek a győzők, de csak míg a hazának, s a hazáért élnek!”

Rövid volt a beszéd, de Zrinyitől elég arra, hogy mindenkit meghasson, s mindenki megértse őt. S épen ez volt Zrinyinek egyik szép lelki tulajdona, hogy keveset szeretett beszélni, de tenni sokat.

Megszüntek az éljenzések, beállt a beszélgetés. Miről beszéltek volna másról, mint a legkedvesebből a hazáról, s a legbonyolultabból, a haza ügyéről. Érsekújvár bukása fájt mindenkinek leginkább, zugolódta, de Zrinyi lelkében egy nagy tervnek villant meg előhírőke, s szavai lecsendesíték a háborgó kedélyeket, csak Zrinyi Péter nem tudott csillapodni, neki az egész hadmenet oly különösnek tetszett, s mit róla gondolt, ki is mondá azonnal.

hoz, kilencezer törökből kétezeret levágott, s tizenöt zászlót hatalmába ejtett. Azóta a boszniai határszélektől nem fenyegette veszély a horvát földet. L. Szalay 5 k. 82 lap.

kéri téteni, mikép a f. évi március 13-án megtartandó, úgy az ezutáni vásárookra is, a vásárpóknál csak azon jószág bocsájtatik át, melyről a vásárok előtti 7 nappal új járlat levél állítatik ki, vagy egészségi bizonyítvány csatoltatik a régi járlat levélhez. Figyelmeztetjük a gazdákat e rendeltet, nehogy kellemetlenségeknek, hasztalan költségeknek tegyék ki magukat.

— **Magyar legió Szerbiában.** A belügyminis-terium körrendeletet bocsájtott ki, melyben az összes hatóságokat utasítja, mikép szigorúan tiltsák meg és illetőleg akadályozzák meg, nehogy valahol a Szerbiában létesítendő magyar legió számára toborozzanak, avagy gyűjtéseket eszközöljenek. A rendelet indoklása az Osztrák-Magyar monarchia semleges álláspontja, a bekövetkezett békekötés.

— **A hernyók és kártékony rovarok irtásának ideje itt van.** Miután a megyei szabályrendelet szigorú büntetést róv mindazokra, kik muladékosak e kötelesség teljesítése körül, felhevítjük olvasóink figyelmét e körülményre azzal az értesítéssel, miként a feltűzésigálat e hó végén fog megejtetni.

— **Csongrádmegyében** köztisztviselési szabályrendelet alkottatott. Miután e szabályrendelet közérdekű, de érzékeny büntetéssel is sújtja az ellene vétőket, lapunk más helyén a szabályrendelet közlését megkezdettük és legközelebb folytatva befejezzük.

— **Sövényháza** községben a legutóbbi héten a hadsereg számára lovakat vásároltak. Az elővezetett lovak közül 14 db. választott ki. Az árak a lovak minősége szerint váltakoztak 300—500 forintig. Mint értesültünk, a vásárló bizottság ismét eljövendő, habogy 25—30 db. alkalmas ló előállítatása jeleztetik. Fölkérjük tehát gazda közönségünket, hogy Mihály Lajos esküdtbírónál jelentse be eladó számdékukat, hogy ő a továbbiakat megtehesse. A lovak csak úgy válnak be, habogy hibátlanok, nem fiatalabbak 3 évnél, de nem is időssek még. Miután a lovak nemcsak a lovasság, hanem a tűzérség és szekerészeti osztály számára is vásároltatnak, az erősebb és nehezebb fajtájú lovak is beválnak.

— **A Tisza vize** rohamosan apad. Napok óta halljuk ez örömhírt és örömmel látjuk, hogy a Tisza medrének partjai mindentűt szárazakká, vízmentesekké lettek. A Kurca-zsilip úgy, a hogy elkészült, nem volna e célszerű az évek óta bentlevő Kurca vizét leeresztetni? Mi úgy hisszük, hogy ez, habár esetleg egy kis anyagi áldozat mellett is — lehetséges; de mindenesetre célszerű volna, úgy az esetleg belvizek és esőzések által okozható kár elhárítása, mint az okon is; mert bizony a Kurca

— Hejh, bátya, meglásd, még utóvégre te is elfogadod azt, miben évek előtt reményeinket szilárdaságot letördelé.

— Ne hidd Péter — felel a bán — én még most is azt álítom, hogy ezzel az első lépést tesszük a bukásra; egységre kell nekünk törekednünk, a hevesség olaj lenne a most is lobogó tűzre, el kell azt előbb oltanunk, mert csak a békében vehetünk szilárd alapot.

— Egységet s békét teremteni — szól hévvel a fiatal Zrinyi — ott, hol épen azok hintik, de folyvást az egyenletlenség magvát, kiknek igazságot szolgáltatva, egyetértést lehetne és kellene létesíteniök, — tépjük ki a gázt, s tűzre vele, akkor majd tiszta buzát fog teremni a föld.

— Péter, Péter, fontos dolog higgadt megmondolást kíván.

— De nem látod-e az irtózatoss visszaéléseket, az ármány uralmát, az ellened, az ellentünk s a haza ellen szőtt terveket? Félek, hogy a leghűbb bánja meg leghamarább hűségét.

— Elejét kell állanunk mindennek, vesszünk mi; de míg e kar kardot emel, esküszöm, hogy sem a török, sem a német zsarnoki hatalmát túrni nem fogja a magyar; de hogy öcsém nevét beszenyerve, elhagyjam a koronázott királyt, míg csak a nemzet jogát védeni lehet, azt tenni soha nem fogom. S hiszem, hogy lesznek bajtársaim a jogvédelemben s a harcúterén egyaránt.

— Lesznek, leszünk. Éljen a haza! Éljen a bán!

* * *
(Folyt. köv.)

vize évek óta álló, poshadt és esetlegi kolera járvány esetén veszélyes is lehetne. Az illetők figyelmét felhívjuk e körülményekre.

— **Kecskeméten** az építendő kaszárnyára legutányosabb ajánlatot Erdélyi Mihály és társai szegedi lakosok adták be és pedig az előirányzott összeg 14 $\frac{2}{10}$ %-át engedték. A kaszárnya így 680210 frt és 46 krba kerül, a leengedett összeg 112.763 frt 05 krt tesz ki. Czélszerű tehát a zártajánlati verseny!

— **A 4 ik korosztály behívása.** Az idei ujjoncozás alkalmából a 4 ik korosztály is sorozás alá kerül, mely körülményt, midőn az illetők tudomására hozzuk, tesszük azt azért, hogy dolgaikat a jövőre akkép intézzék, hogy besorozásuk esetén nagyobb baj és kellemetlenségük, anyagi kárjuk ne legyen. A 4 ik korosztályt az 1863-ban születettek képezik.

Világfolyása.

A béke-szerződés, mikor e sorokat írjuk, még nem iratott ugyan alá, de, mint a legutóbb érkezett hivatalos jelentések sejteti engedik, a felek képviselői között már megállapodás történt a békepontok módoszataira nézve, sőt a török és szerb békejavaslatok összeegyeztetését már befejezett tény gyanánt emlegetik.

Mint lapunk korábbi számaiban már röviden jeleztük, Szerbia Törökország javaslatában azt kifogásolta, hogy az a két fél között a barátságos viszonyok helyreállítását is kijelentette, holott Szerbia az általa készített javaslattal csupán a háboru előtt volt helyzetet kívánta visszaállítani, mi által lehetőséget kívánt nyújtani arra nézve, hogy a Balkán-félszigeten hadilában álló sereg minél előbb leszereltesse. Szerbia kijelentéséből tehát épen nem következik, hogy ő azonnal foganatosítani fogja hadseregének leszerelését, mihelyt a béke-szerződés alá lesz írva s mivel a bolgár unió által ép úgy fenyegetve érzi magát most, mint a háboru kitörése előtt, sőt ellensége: Sándor bolgár fejedelemmel, ma már szemben találja magát Törökországgal is, melyre pedig a fejedelemnek, a háboru kitörése előtt nem volt kilátása, Szerbiának a fegyverszünet ideje alatt tanúsított fegyverkezése természetes valami.

Miután a béke megköthetése érdekében Szerbia minden tőle telhetőt megtett arra nézve, hogy a háboru alatti állapotok visszaállitassanak, s a hatalmak közbelépésére a török javaslat ez értelemben módosítottatott, az Szerbiának elfogadás végett már át is adatott. Az oly hosszú időn át tárgyalt és újra meg újra szövegezett békeszerződés egyetlen cikke a következőleg hangzanék: „A béke a szerb királyság és a bolgár fejedelem között a jelen szerződés aláírásának napjától fogva helyre van állítva. A jelen okirat két hét alatt, vagy ha lehet, előbb is, ratifikálandó és kölcsönösen kicserélendő.”

Mint a fentiekből kiviláglik, a béke a hadakozó felek között már tényleg létrejött s csupán a szerződés aláírása van hátra. S mégis, dacára hogy a hatalmak minden lehetőt elkövetnek, hogy a békét biztosítsák, mért oly puszkaporos a levegő Keleten? — Mert, hogy a Balkán-félszigeten, valamint Görögországban is még egyre mozognak és tüntetnek a háboru érdekében, azt minden nap tapasztaljuk a keletről jövő távirati értesítésekből. — Lehet különben, hogy e harcias hírekhez nagy részben a még meg nem kötött béke is járul, mely, ha valóban helyre áll, talán felszabadulunk a már különben is fojtó puszkaporos levegőtől. Adja Isten!

A magyar országgyűlés elé Fejérváry honvédelmi miniszter a népfelkelés szerve-

zéséről fontos törvényjavaslatot nyújtott be. A javaslat szerint a népfelkelésben szolgálni tartozik mindenki, aki nem katona, a 19—37 év közt, minden kiszolgált katona 32—60 év között. A népfelkelés két osztályból áll, az első osztályba tartoznak a 37 éves korban, a másodikba az ezen koron túl levők 60 évükig. A népfelkelés teljes szervezése által a véderőt mintegy másfél millióval vélik megerősíteni, ami mindenesetre tekintélyes szám. A népfelkelés a király parancsára a kormány útján történik s annak parancsnokát is ő nevezi ki.

Béke idején a népfelkelők semmi kötelezettséget sem teljesítenek, azonban háboru idején az ország határára is vihetők — az országgyűlés utólagos jóváhagyása reményében.

Vegyesek.

— **Pest 164 év előtt.** Olvasóinkat bizonyára érdekelni fogják a következő adatok, melyekből kitűnik, mily óriási arányokban nagyobbodott meg fővárosunk másfél száz év alatt. Pestnek 1722-ben 23 utcája volt. Az évi bevétel tett 13,130 frtot 79 és háromnegyed dénárt, a kiadás tett 13,666 frtot 1 és egynegyed dénárt. A város bírása — a legfőbb községi hatósági személy — kapott évi fizetésül 150 frtot, a jegyző 25 frtot, a városi bába 30 frtot, két városi szolga összesen 13 frtot, az egész magisztrátus 1800 frtot, a hóhér 40 frtot, a város tisztítása került 916 frtot 91 és egy fél dénárba. A város jelentékeny jövedelmét képezte a söradó, mely tett 2279 frtot, a bor csak 548 frtot jövedelmezett. (Egy itec bor 5—6 dénárba került.) A régi hajóhid 2446 frt jövedelmet hozott; külön bevételi forrást képezett a polgárjog megszerzése, melyért 24 frt járt. A városi rendőrség állt 4 drabantból, kikhez járult még 3 mezei csász, 4 kut, 2 kapu és 2 éji őr. Pest városának sokba került a város protektorainak adott ajándékok. Így a többi között e rovatban látjuk a Nesselrode tábornoknak adott ajándékot, mely állt 9 akó vörös borból, zsirból, zabból, tokaji borból (75 frt értékben.) A magisztrátus lakomáinak költségei többször fődöttenek a községi pénztárból, a bíróválasztás 111 frt 57 és egy fél dénárba került. Akkor persze az egész város még csak a mostani belvárosból állt, mely falakkal s kertekkel volt környezve. A falakon három kapu volt: a mostani váciutca és Deák Ferenc utca szögletén, a kecskeméti kapu a kecskeméti utca szögletén, a hatvani kapu a hatvani utca és Károly körút szögletén. Legszebb épület volt a piaristák egyemeletes háza, főutca, az urutca, s egyetlen tér a mostani városháztér.

— **Spanyol etikett.** Eulalia spanyol infanszó sulyos torokhájba esett s a spanyol udvari etikette oly szigorú, hogy az infanszó leendő férjének sem volt megengedve, a beteg szobájába lépni. Hiába esedeztek a menyasszony és a vigasztalan vőlegény; a régi szokásokat nem akarták megsérteni a ceremóniákra felügyelő komoly udvari emberek. F. hó 22-ikén egy fekete szemű, karesu, magas eseléd leány jelent meg az infanszó ágyánál, egy csésze meleg levest hozva számára a konyhából. Senki sem vette a cselédet figyelembe, csak a beteg vetett reá egy pillantást. Halvány arcán az öröm pirja lobbant föl s az ajkak ez édes szavakat suttogták: „Kedves Antoniom!” Ezzel megragadta kezét, melyben az enyhítő italt hozta s csókokkal halmozta el. Csak most ismerték föl a körülállók Montpenzier herceget, ki zokogva, majd nevetve beszélte el, hogy nem tudott vágyának ellentánni, a kész volt szakállát és bajuszát is leborotvátni, csak hogy jegyesét megláthassa. Az etikett megtilja ugyan, hogy beteg jegyese szobájába léphessen, de aziránt nem intézkedik, hogy ha egyszer bent van — kidobják. A herceg tehát bent maradt s jelenléte láthatólag javára vált a betegnek.

— **Vesztség elleni védőtő intézet Budapesten.** Dr. Babes Viktor tanár Párisban Pasteurnél tett tanulmányutjáról közelebb terjeszti be a miniszternek írásbeli jelentését, a melyben javasolni fogja, hogy a kormány a vesztség tanulmányozása végett állítson fel Budapesten egy intézetet, a hol a megmaradt egyéneket a Pasteur-féle gyógymód szerint kezelnék. De minthogy ehhez az előkészületek néhány hónapi időt vesznek igénybe, illetékes helyen azt a tanácsot adta, hogy míg az intézet felállítatnék, a megmaradt egyéneket esetleg államköltségen küldjék ki Párisba Pasteurhoz, a ki nemcsak 60 napon, hanem három hónapon belül elfogad megmaradtakat gyógykezelésre és ez időn túl azért nem,

minthogy statisztikai adatok szerint a vesztség kitörésének veszélye rendszeren 3 hónapon belül van és csak nagyon csekély százalékot kepez azoknak a száma, a kiken a vesztség ez időn túl tör ki. Az upesti megmaradt Pasteurhoz való kiküldését Babes azért nem ajánlotta, mert az illetők már 75 nappal vannak a megmaradás után; az utazás és gyógykezelés további 14 napot venne igénybe, vagyis a három hónapi határidő letelnék, mely után a veszély szaktudományi számítások szerint már megszűnt és Babes tanár hangsúlyozta, hogy a többi upesti megmaradtakra a betegség kitörésének veszélye 14 nap múlva a legnagyobb valószínűség szerint elmúlt. Babes ez alkalommal két olyan egyén kiküldését hozta javaslatba, kik nála a napokban jelentkeztek s kiknél a védőtő sikerrel lesz alkalmazható, minthogy a marás csak rövid idő előtt történt.

— **Levágott orr.** Mentzler András cipész és Szilágyi Lajos kőműves együtt dolgoztak Bpsten a kender-utcában, de nem szakmájukba vágó munkát végeztek, hanem havat kotortak. Mentzler Andrásnak, amíg a hócsákányt a fagyos hóba vágta, egy, az ő izlése szerint, jó ötlete támadt. Oda fordult Szilágyihoz s e kérdéssel inzultálta: „Mikor jönnek meg a fecskék?” (ez a kőművesek gunyveve.) — Persze Szilágyi sem hagyhatta ezt telelet nélkül: „Majd ha a suszterok a varjuknak csizmát csinálnak.” Több sem kellett a tréfás cipésznek. Meglóbázta a csákányt kezében s aztán lecsapott vele a „fecske” orrára, mely rögtön leesett. A nagy kiáltásra előkerült egy rendőr, s az Szilágyit a kórházba, Mentzler pedig a dutyiba vitte.

— **Hivatlan vendég.** Kempen németországi vasuti állomás mult héten furcsa vasuti szerencsétlenségnek volt színhelye. A kempeni pályaudvar ujonan épült várótermében, melyet egyelőre második osztályu váróteremül használnak, e hó 19-én délelőtt 1 órakor egy utasült a nagy teremablakok egyi kénél s étellel és itallal erősítette magát a közeli utra. Kivüle még néhány ur volt a teremben, kik békés beszélgetésbe voltak mélyedve. A beszélgetést egyszerre a vendég „nének és sikoltása szakította meg. Az utazó felugrott asztala mellől és nagy rémületére azt vette észre, hogy a szomszéd állomásból berobott személyvonat az imént elhagyta a sineket és egyenesen a váróterem felé tart. Valamennyien menekülni akartak, de még künn sincsenek a teremből, egyszerre rémületes robbanás hallatszik és — a vonat gőzmozdonya bent áll a váróteremben. Elképzelhető, hogy a vonaton ülők is mennyire megijedtek. A vizsgálat ki fogja deríteni, vajjon a mozdonyvezető elmulasztotta-e a gőzt ideje korán elzárni, vagy vajjon a balesetet más körülmény okozta-e. Annyi tény, hogy a vonat mozdonya, mely holt sinre robogott, a fölfelé kapaszkodó végsineket egyszerűen lelapította, aztán sinek nélkül tovább haladt, míg végre a terem falát áttörve, magába a terembe jutott. A baleset alkalmával senki sem sérült meg.

— **A jós ágyu.** Viktória királynő legközelebb egy különös ajándékot fog kapni Mandalaiból, Birma fővárosából. Egy megaranyozott bronz-ágyu ez, aranyozott fatalpon, mely eddig a trónjától megfosztott Thibo király tulajdonát képezte, ki egyuttal orakulmunként is használta. Mielőtt ugyanis a király háborut kezdett, egy pap által mindig egy palack bort öntetett az ágyuba. Hogyha az ágyuban a bor bennmaradt, akkor biztos volt a felől, hogy a háborut meg fogja nyerni, ellenkező esetben, hogy el fogja veszíteni. Az angolokkal való legutolsó háboruja előtt is kifolyt a bor az ágyuból, de ő azért belement a háboruba, a mit aztán szerencsésen el is vesztett.

— **Jó állás.** Egy német szépirodalmi lapban egy állatsereglet tulajdonosa a következő hirdetést tette közzé: „Hölgyek számára. Kitűnő állás egy cirkuszban, mint oroszlan-szelidítő nő. A szóban forgó állatok jól vannak nevelve s nem bánatnak senkit. Semmi veszély s nagy fizetés. Az ajánlkozók fiatalok és szépek legyenek.” — Eddig még nem jelentkezett senki.

— **Kaliforniában** az irai nem tudók ujjában nevük elé nem keresztet tesznek, hanem tintába mártott hüvelyk-ujjukat nyomják a papírra. Csalás itt állítólag teljesen lehetetlen, mivel két hüvelyk ujj sohasem egyenlő. E módszert különben a kínai aktól tanulták.

— **A jó jövedelmező templom.** Amerikában tudvalevőleg bérbe adják a templomokban a székeket. Amerikában csak a templomban nem egyenlő a gazdag a szegényel. A brooklyni Plymouth templomban nem rég adták bérbe a székeket. Némelyik 800 dollárért kelt el, míg a legcsekélyebb ár, melyet a félreesső székekért fizettek, 100 dollár volt.